

21 Οκτωβρίου 2014

Αλήτης Χριστού

Ορθοδοξία / Ηθική

Ηρακλής Αθ. Φίλιος, Βαλκανιολόγος- Θεολόγος, Κληρικός της Ι.Μ. Σταγών & Μετεώρων

Όσο κι αν φαίνεται παράδοξη ή και προκλητική η παραπάνω φράση, δεν παύει να αποτελεί μία ισχυρή ομολογία. Ισχυρή και συνάμα ολοκληρωτική, αφού στην ολότητά της παραδίνεται στην αγάπη Εκείνου που ως Σαρκωθείς Υιός και Λόγος του Θεού «*Εαυτόν εκένωσε μορφήν δούλου λαβών*».

Αγ. Βιτάλιος. Ο Χριστός αγένειος

Ένας αλήτης Χριστού. Ένας άνθρωπος, ένας όσιος που τα παράτησε όλα για τον Χριστό. Για την μόνη Αλήθεια και Ζωή. Για την μόνη ασφαλή Οδό, έστω κι αν ματώνει τις προσπάθειες, τους κόπους και τις αγωνίες. Ο όσιος Πορφύριος στον οποίο ανήκει η φράση «αλήτης Χριστού», έχει πει σχετικά: «Έγινα αλήτης για την αγάπη του Χριστού. Χριστέ μου σώσε με, οδήγησε με. Έλεγα λοιπόν και το θυμάμαι που κοίταζα έτσι κι έλεγα ότι η ζωή είναι μια θάλασσα φουρτουνιασμένη. Θεέ μου οικονόμησε να πάω σε ένα ήσυχο λιμάνι να ζήσω κοντά σου».

Έχω την εντύπωση ότι θέλει μεγάλη και ώριμη πνευματική κατάσταση για να γίνεις αλήτης Χριστού. Αλήτης για την αγάπη Του. Και καθώς η αγάπη αυτή προς τον Χριστό αυξάνεται, γεννάται μεγαλύτερη δίψα για τον Κύριο, οπότε «το πνεύμα του ανθρώπου διαβαίνει τα όρια του κόσμου τούτου και βυθίζεται όλον εις τον Ένα Θεόν», κατά τη μαρτυρία του οσίου Σιλουανού του Αθωνίτη. Αυτή η ομολογία λοιπόν της αγάπης, έχει κατεύθυνση αναφοράς. Μιας αναφοράς όχι μόνο στον Τριαδικό Θεό, αλλά και στον συνάνθρωπο. Πώς μπορείς να γίνεις αλήτης για την αγάπη του Χριστού, αν είσαι αλήτης για τους άλλους; Και ο όρος «αλήτης», στη σχέση με τους άλλους, τους διαφορετικούς, τους ξένους, τους εχθρούς κ.ο.κ. είναι όρος που στιγματίζει την προσωπικότητα όταν οι συμπεριφορές και οι στάσεις είναι εχθρικές προς τους άλλους.

Ο αλήτης όμως του Χριστού γίνεται ένας μανιακός εραστής του Χριστού. Αλήτης για την αγάπη και τον έρωτα του Χριστού. Γι' αυτό και τόσο όμορφα ο Συμεών ο Νέος Θεολόγος στους «Έρωτες θείων ύμνων», γράφει χαρακτηριστικά: «Περιπατώ και καίομαι ζητών ώδε κακείσε και ουδαμού τον εραστήν ευρίσκω της ψυχής μου». Βέβαια για να φτάσει κάποιος στο σημείο να αφιερώσει τη ζωή του, τις σκέψεις

του, κάθε κίνηση του στον Θεό, θα ζήσει αυτή την «αλητεία» μέσα από την αγάπη προς τους άλλους. Κι αυτό είναι πολλές φορές δύσκολο καθώς αναφορικά με τα ανθρώπινα πάθη, *«κακούται δε η ψυχή παρεκτρεπομένη του κατά φύσιν»* όπως αναφέρει ο λόγιος μοναχός και διδάσκαλος της εκκλησίας Ιωσήφ Βρυέννιος. Από την άλλη όλα μεταμορφώνονται και όπως έλεγε ο όσιος Πορφύριος εκκεντρίζονται εν Χριστώ.

Ο αλήτης του Χριστού αλητεύει σε πνευματικές ευωδίες του αχωρήτου και του απρόσμενου. Του αφράστου και συνάμα του σαρκωμένου, καθώς *«Θεός φανερώθηκε σαρκωμένος»*. Βιώνει την τραγικότητα της φύσεως του μέσα από τη θέα του αγίου κάλλους. Εκείνης της ομορφιάς κι εκείνης της αγάπης που υπήρξε σύμφωνα με τον Μάξιμο Ομολογητή η δύναμη που εξανάγκασε τον Θεό να σαρκωθεί. Το παράδοξο βέβαια αυτής της σάρκωσης είναι ότι ο άνθρωπος ως αντίδωρο ευχαριστίας προσέφερε και προσφέρει την άρνηση της θεάς. Μιας θεάς που δεν τέρπει μόνο την ψυχή αλλά και την αγιάζει.

Έτσι ο αλήτης της άρνησης «σκότωσε» σε κάθε έκφανση της ζωής του τον Θεό και αρνήθηκε την κατάσταση της δημιουργικής τελείωσης. Πόσο δίκιο είχε λοιπόν ο Nietzsche όταν μίλησε για τον *«θάνατο του Θεού»*. Κι αυτή η παραδοχή του δεν δηλώνει την αθεΐα του (ο «άθεος» αποτελεί έναν επιπόλαιο χαρακτηρισμό και άδικο αφορισμό για τον ίδιο τον μεγάλο φιλόσοφο), αλλά σχετίζεται με τη λησμονιά της ευεργεσίας. Αναγγέλλοντας λοιπόν ο Nietzsche τον θάνατο του Θεού, δείχνει την κατάπτωση του ανθρώπου που ξέχασε τον Θεό που τον ευεργέτησε και Τον «θανάτωσε». Έτσι έγινε αλήτης της ίδιας της εσωτερικής του αυτοανάλωσης υπό το πρίσμα της εμμονής της εωσφορικής φυγής και πτώσης. Σωστά λοιπόν ερμηνεύει ο M. Heidegger τον Nietzsche, ισχυριζόμενος πως ο *«θάνατος του Θεού»* σημαίνει πως ο Θεός δεν υπάρχει για τους ανθρώπους (ο άνθρωπος ως υπαίτιος).

Ο αλήτης της αγάπης του Χριστού ενδιαφέρεται πως θα γίνει αρεστός στον Χριστό. Δίνει τα πάντα στον Χριστό. Κι αυτό όχι ως παραίτηση των δυσκολιών της ζωής και των ευθυνών, αλλά ως εμπιστοσύνη στο θεανθρώπινο θέλημα. Ακουμπάει τον πόνο του στον Χριστό. Χτυπάει την καρδιά του στον Χριστό. Αναπαύει τις ανησυχίες του στον Χριστό. Αφιερώνει τον χρόνο του στον Χριστό. Ζει για τον Χριστό. Ερωτεύεται τον Χριστό. Μεταμορφώνεται στη δόξα Του και αγιάζεται με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Γίνεται τα πάντα για τον Χριστό. Ακόμη και αλήτης της αγάπης Του. Είναι χαρακτηριστική η συνομιλία του Μάνου Χατζιδάκη με τον καλλιτέχνη Maurice Bejart, όπου ο τελευταίος σημειώνει τα εξής: *«Η ζωή μου μπορεί να σκορπίζεται σε κάθε κατεύθυνση, εγώ όμως ταυτόχρονα "τρώω" Θεό, "φιλάω" Θεό, "πίνω" Θεό, "χορεύω" Θεό και σ' όλες τις κρίσιμες στιγμές της ζωής μου αισθάνομαι βαθιά την παρουσία κάποιου άλλου*

».

Ο αλήτης του Χριστού δεν «θανατώνει» τον Χριστό, αλλά μετατρέπει την εικόνα της φθαρτής και αμαυρωμένης φύσης σε χρηστοθήθεια. Ένα ήθος που δεν συγκρίνεται με την ηθική του Αριστοτέλη, του Descartes και του J. Locke. Χρήσιμες κι αυτές για τη ζωή, αλλά δεν αγιάζουν. Η συστημική τους φύση, αυτή η φύση του πεπερασμένου, έχει μία επίγεια αναφορά μέσα από την σωστή αντιμετώπιση των άλλων, μέσα από συνειδητές πράξεις. Η χρηστοθήθεια παίρνει τον άνθρωπο της αμαρτωλότητας και τον σηκώνει όσες φορές κι αν πέσει. Ζαλίζει με θυμίαμα χάριτος τις σκέψεις και τις κινήσεις και ζει τον Χριστό σε κάθε βήμα κι ανάσα. Κι αυτό επιτυγχάνεται μυστηριακά στην εκκλησία με τη μετάνοια και το ιερό μυστήριο της εξομολόγησης.

Ο αλήτης του Χριστού δεν «θανατώνει» ούτε τον Θεό, ούτε το ειδικθές του εαυτού του. Κάνει όμως κάτι άλλο στη σχέση του με τον Θεό. Ειλικρινές κι αυθόρμητο. Παλεύει με τον Θεό, ερίζει με τον Θεό και γίνεται βλάσφημος μαζί Του. Και μας το λέει αυτό ο γέρων Σωφρόνιος του Essex. Ομολογεί λοιπόν ο ίδιος: *«...βρίσκομαι σε διαρκή πάλη για την εσωτερική μου ελευθερία , σε συνεχή αναζήτηση λύσεως πολλών αντιφάσεων και αποριών... Κάποτε προσεύχομαι με ήρεμο θρήνο, συχνά όμως ως παράφρων παλεύω, επιμένω, απαιτώ, ερίζω, σχεδόν γίνομαι βλάσφημος. Παρόλο τον θεομάχο χαρακτήρα της ζωής μου, αγαπώ τον Θεό ως τα έσχατα της υπάρξεως μου και αφήνω σε Αυτόν την τελευταία κρίση, γιατί Αυτός διαθέτει απεριόριστες δυνατότητες πέρα από τα όρια αυτού του κόσμου... Παλεύω με τον Θεό, ερίζω μαζί Του, τον στενοχωρώ με την θρασύτητα μου στην πάλη για τα πεπρωμένα των ανθρώπων αλλά τελικά όποια κι αν είναι η μοίρα όλης της ανθρωπότητας , όλου τού κόσμου, όλης της κτίσεως, τον Θεό αγαπώ με μοναδική, αληθινή και αιώνια αγάπη».*

Όλα λοιπόν γίνονται Χριστός. Όλα είναι Χριστός. Νους, ψυχή, καρδιά και διάνοια. Όλα γίνονται και είναι μέλη Χριστού. Και η προτροπή του Συμεών του Νέου Θεολόγου είναι ενδεικτική αφού *«ει γαρ και συ θελήσειας, μέλος αυτού γενήση, και ούτω μέλη άπαντα ενός ημών εκάστου μέλη Χριστού γενήσονται».* Αυτή η κατά Χριστόν αλητεία, είναι μία ποίηση. Είναι τέχνη. Ασκητική αισθητική, ντυμένη με αγιοπνευματική έκφραση, ευωδία αγάπης και αγιασμό αγιοταφικό. Και ο Θεός καλείται αριστοτέχνης κατά τον Κύριλλο Αλεξανδρέα, αφού *«ούτω και ο πάντων αριστοτέχνης Θεός τόδε το παν διεκόσμησεν».*

Λέγοντας λοιπόν ο όσιος Πορφύριος πως *«όλα μας οδηγούν στον Χριστό»*, αναφέρει σχετικά: *«Για να γίνει κανείς χριστιανός, πρέπει να έχει ποιητική ψυχή, πρέπει να γίνει ποιητής. "Χοντρές" ψυχές κοντά του ο Χριστός δεν θέλει. Ο χριστιανός, έστω και μόνο όταν αγαπάει, είναι ποιητής, είναι μες την ποίηση. Την αγάπη ποιητικές καρδιές την ενστερνίζονται, την βάζουν μες την καρδιά τους, την αγκαλιάζουν, τη νιώθουν βαθιά. Να εκμεταλλεύεσθε τις ωραίες στιγμές. Οι*

ωραίες στιγμές προδιαθέτουν την ψυχή στην προσευχή, την καθιστούν λεπτή, ευγενική, ποιητική. Ξυπνήστε το πρωί, δείτε τον βασιλιά ήλιο να βγαίνει ολοπόφυρος από το πέλαγος. Όταν σας ενθουσιάσει ένα ωραίο τοπίο, ένα εκκλησάκι, κάτι ωραίο, να μη μένετε εκεί, να πηγαίνετε πέραν αυτού, να προχωρείτε σε δοξολογία για όλα τα ωραία, για να ζείτε τον μόνο Ωραίο. Όλα είναι άγια, και η θάλασσα και το μπάνιο και το φαγητό. Όλα να τα χαίρεσθε. Όλα μας πλουτίζουν, όλα μας οδηγούν στη μεγάλη Αγάπη».

Ο αλήτης του Χριστού, παντρεύεται τον Χριστό. Ζεις τον Χριστό και ζει μέσα του ο Χριστός. Αναγνωρίζει τα πρόσκαιρα και φθαρτά και κινείται προς Εκείνον που καλεί τον ίδιο σε αρραβώνα. Σαν τον σχετικό ύμνο του θείου έρωτα («Ο Αρραβώνας») που συνέθεσε ο Συμεών ο Νέος Θεολόγος: «Τώρα δα, σκοτάδι στην καρδιά μου κι ανέτειλες Εσύ. Έδειξες θαύματα που οφθαλμοί δεν έχουν δει. Και σε μένα κατέβηκες, τον πιο τελευταίο απ' όλους. Μ' έκανες μαθητή Σου και γιο Αποστόλου, κι ας με κρατούσε φοβερός ο δράκος, ο θάνατος των θνητών, ως τώρα να εργάζομαι κάθε αμαρτία».

<http://bitly.com/1zh2Kgy>